

2019 ಕ.ತೀ.ವ 1406

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಎನ್.ಕೆ. ಸುಧೀಂದ್ರರಾವ್

ರುದ್ರಪ್ಪ -ವಿರುದ್ಧ- ಪ್ರಕಾಶ್*

ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ 100ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗಿನ ನಿಯತ ಎರಡನೇ ಅಪೀಲು.

ಈ ನಿಯತ ಎರಡನೆಯ ಅಪೀಲನ್ನು, ಒ.ಎಸ್. ಸಂಖ್ಯೆ: 29/2006ರಲ್ಲಿ ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆಯ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (ಕಿರಿಯ ವಿಭಾಗ) ಇವರು ಹೊರಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ: 07.07.2007ರ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ, ಹಿರಿಯ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆ ಇವರ ಕಡತದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ: 02.01.2012ರ ಆರ್.ಎ.ಸಂಖ್ಯೆ: 34/2007ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ತೀರ್ಪು ಡಿಕ್ರಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೋರಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲ ಸಲ ಈ ದಾವೆಯನ್ನು ವಾದಿಯ ಮನೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 16 x 12 ಅಡಿ ಅಳತೆಯ ಸ್ವತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಾಯಂ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕ್ಲೇಮು ಮಾಡಿರುವ ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (ಕಿರಿಯ ವಿಭಾಗ) ಇವರ ಕಡತದಲ್ಲಿನ ಒ.ಎಸ್.ಸಂಖ್ಯೆ: 29/2006ರಲ್ಲಿ ಹೂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಪ್ರಕಾಶ್ ಎಂಬುವವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವಾದಿಯು ಹಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ದಾವೆಯನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾದಿಯು, ಆರ್.ಎ. ಸಂಖ್ಯೆ: 34/2007ರಲ್ಲಿ ನಿಯತ ಅಪೀಲನ್ನು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಇವೇ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರಥಮ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದೆ. ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಅಪೀಲನ್ನು ಹೂಡಲಾಗಿದೆ.

*ನಿಯತ ಎರಡನೇ ಅಪೀಲು ಸಂಖ್ಯೆ: 1518/2012, ದಿನಾಂಕ 8ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2019.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕ್ಲೇಮಿಗಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸಾಜೀತುಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನೀಡಿದ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಿಂಧುವಾದ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಸಾಜೀತುಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು, ಸ್ವಾಧೀನದ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಥವಾ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗದು. ಖಾಯಂ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಗೆ ಸ್ವಾಮ್ಯವು ದಾವೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಸಾಧನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಸ್ವಾಧೀನತೆ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಕ್ರಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅವನು ಕ್ಲೇಮು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ.

ತದನುಸಾರವಾಗಿ, ಅಪೀಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಅಪೀಲುದಾರರ ಪರ : ಶ್ರೀ ಎಂ.ಆರ್. ಸುರೇಶ್, ವಕೀಲರು ಇವರ ಪರ
ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ. ಚೇತನ್, ವಕೀಲರು.

ಪ್ರತ್ಯಪೀಲುದಾರರ ಪರ : ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಚ್. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಯ್ಯ, ವಕೀಲರು

ತೀರ್ಪು

ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಸುಧೀಂದ್ರರಾವ್:

ಈ ನಿಯತ ಎರಡನೆಯ ಅಪೀಲನ್ನು, ಒ.ಎಸ್. ಸಂಖ್ಯೆ: 29/2006ರಲ್ಲಿ ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆಯ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (ಕಿರಿಯ ವಿಭಾಗ) ಇವರು ಹೊರಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ: 07.07.2007ರ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ, ಹಿರಿಯ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆ ಇವರ ಕಡತದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ: 02.01.2012ರ

ಆರ್.ಎ.ಸಂಖ್ಯೆ: 34/2007ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ತೀರ್ಪು ಡಿಕ್ರಿಯ ವಿರುದ್ಧ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೋರಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ಮೊದಲ ಸಲ ಈ ದಾವೆಯನ್ನು ವಾದಿಯ ಮನೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 16 x 12 ಅಡಿ ಅಳತೆಯ ಸ್ವತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕ್ಲೇಮು ಮಾಡಿರುವ ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆ ಮನ್ಯ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (ಕಿರಿಯ ವಿಭಾಗ) ಇವರ ಕಡತದಲ್ಲಿನ ಒ.ಎಸ್.ಸಂಖ್ಯೆ: 29/2006ರಲ್ಲಿ ಹೂಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಪ್ರಕಾಶ್ ಎಂಬುವವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವಾದಿಯು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ದಾವೆಯನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾದಿಯು, ಆರ್.ಎ. ಸಂಖ್ಯೆ: 34/2007ರಲ್ಲಿ ನಿಯತ ಅಪೀಲನ್ನು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಇವೇ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರಥಮ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದೆ. ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಅಪೀಲನ್ನು ಹೂಡಲಾಗಿದೆ.

3. ವಾದದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ದಾವಾ ನಿಗದಿತ ಸ್ವತ್ತು ವಾದಿಯ ಮನೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ, ಹೊಳಲ್‌ಕೆರೆ ತಾಲೂಕಿನ, ಗುಂಜಿಗನೂರ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು 16 x 12 ಅಡಿ ಅಳತೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದು, ಖಾತಾ ಸಂಖ್ಯೆ 19 ನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

4. ಇದು ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಗಾಗಿ ಬೇಷರತ್ತಿನ ದಾವೆಯಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುವೇ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಎಂ.ಆರ್. ರಮೇಶ್ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಹಾಜರಾದ ಅಪೀಲುದಾರರ ಪರ ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ. ಚೇತನ್ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಎರಡೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಮ್ಯತೆ ಕುರಿತು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿವೆ. ವಾದಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಸಹ ವಿವಾದಗೊಳಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

5. ವಾದಿಯು, ತನ್ನ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಮೂವರು ಸಾಕ್ಷಿದಾರರನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದನು. ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಸ್ವಾಧೀನವು ಬದಲಾಗದಂತಹದು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾದುದು ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು. ವಾದಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆತನ ತಂದೆಯು ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮೂಲವನ್ನು ಅಪರಿವರ್ತನೀಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಖಾಲಿ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವು ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ದಾಖಲೆಗಳು ಅಥವಾ ನಂಬಲರ್ಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

6. ಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಧೀನವು, ಸಿಂಧುವಾದ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಮೂಲದ ಸಿಂಧುತ್ವವು ಯಾವುದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪದ ರೂಪದಲ್ಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದಸ್ತಾವೇಜಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಥಿತವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. “ಕಾನೂನು ಸಮ್ಮತ ಸ್ವಾಧೀನ” ಅಥವಾ “ನಿರುಪಾಧಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಲೀಕ” ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಸಿಂಧುವಾದ ಮೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥ ರಹಿತವಾಗುವವು. ಪ್ರಥಮ ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಸಂದರ್ಭವೆಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿರುವ ನಿಶ್ಚಿತ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಸ್ತಾಂತರಣ ದಸ್ತಾವೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ನೀರಸವಾಗಿದ್ದು, ಮಾರಾಟಗಾರನು, ತಾನು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ಮಾಲೀಕನಾಗಿ, ಶಾಂತಿಯುತ, ನಿರುಪಾಧಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ವಾಧೀನ ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ತನ್ನ ಮೂಲವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಕ್ಲೇಮಿನ ಬೆಂಬಲದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಥನೀಯ ದಸ್ತಾವೇಜು ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಣಾಮದ ಸಂದರ್ಭ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗದಿದ್ದಾಗ, ಕೇಡೆಂಬುದು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿರದೆ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಪರಿಣಾಮಗಳಿಲ್ಲದ ದಸ್ತಾವೇಜು ಯಾವುದೇ ದಸ್ತಾವೇಜು ಇಲ್ಲದುದಕ್ಕೆ

ಸಮವಾಗಿದೆ. ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಗುಣ ವಿವೇಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅಂಥ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಬಾರದು.

7. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಲಾದ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಕ್ಲೇಮಿಗಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನೀಡಿದ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಿಂಧುವಾದ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು, ಸ್ವಾಧೀನದ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಥವಾ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗದು. ಖಾಯಂ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಗೆ ಸ್ವಾಮ್ಯವು ದಾವೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಸಾಧನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಸ್ವಾಧೀನತೆ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಕ್ರಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅವನು ಕ್ಲೇಮು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ.

ತದನುಸಾರವಾಗಿ, ಅಪೀಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಲಾಗಿದೆ.